

Celje - skladišče

D-Per
65/1977

5000013531,2

COBISS

OSREDNJA KNJ. CELJE

RUDAR

GLASILO KOLEKTIVA
RUDARSKO-ELEKTROENERGETSKEGA KOMBINATA VELENJE

LETO XI

PETEK, 29. APRIL 1977

ŠTEVILKA 2

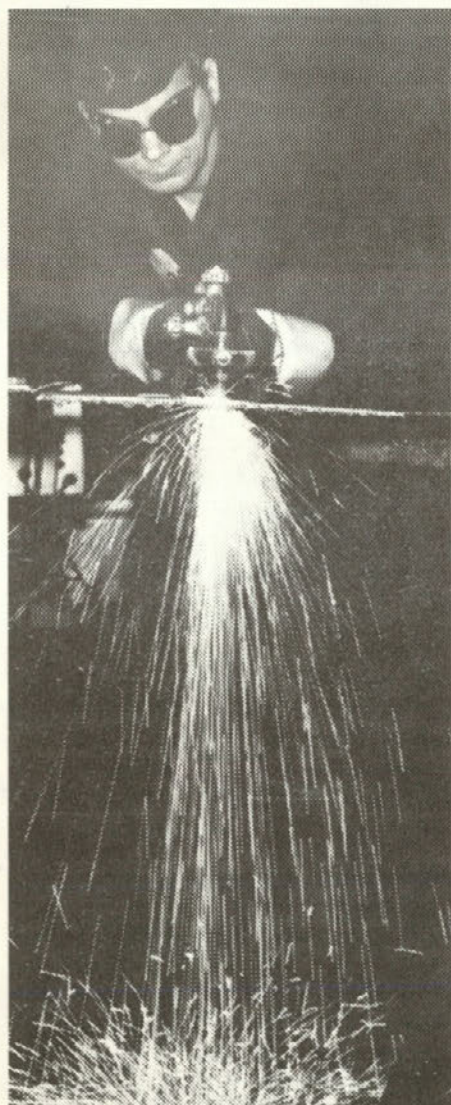
Rdeči maj

Enaindevetdeset let je odvršalo mimo, odkar so 1. maja 1886. leta v krvi zadušili stavko 40 tisoč čikaških delavcev, ki so zahtevali osemurni delavnik. Odločitev, naj delavski razred vsako leto 1. maja pokaže svojo solidarnost z zborovanji in javnim terjanjem pravice do osemurnega delavnika, pa so sprejeli na prvem kongresu II. internacionale, ki je bil julija 1889 v Parizu. In že leto dni pozneje je proletariat proslavljal 1. maj z množičnimi demonstracijami širom po Evropi. V Franciji se je samo v Parizu zbralo na demonstracijah prek 100 tisoč delavcev, demonstrirali pa so tudi delavci v Romuniji, Madžarski, Avstriji, Italiji, Švici, Španiji, Belgiji, Nemčiji, Čehoslovaški, Švedski in Veliki Britaniji.

Vendar na drugem kongresu II. internacionale, ki je bil leta 1891 v Bruslju, je oportunistična (koristolovska) frakcija menila, naj bi delavstvo vsako leto slavilo svoj praznik 1. maj prvo nedeljo v maju in ob tej priložnosti javno terjalo le ekonomske pravice, ne pa tudi politične. Oportunisti so pač hoteli oslabiti razredno borbo delavcev.

Končni, kompromisni sklep kongresa ni bil nič boljši: delavci bi naj svoj praznik sicer praznovali 1. maja, a le kot dan počitka! Toda proletariat se s takim sklepom ni sprijaznil, temveč je na prve maje še naprej javno terjal večje politične in ekonomske pravice. In vedno manj sam! Spričo nadaljnje krepitve kapitalizma in vseh protislovij v njem je dobival vse več zaveznikov. Prvi maj je proslavljal skupaj z drugimi naprednimi družbenimi silami. Proslavljal ga je v znamenju boja proti vsem oblikam kapitalis-

Dalje na 2. strani!

Delavkam in delavcem REK Velenje, njihovim svojcem in upokoјencem REK Velenje za prvi maj - praznik dela iskreno čestitamo in želimo za naprej še več uspehov in sreče.

Iskrene čestitke tudi drugim občanom!

Družbenopolitične organizacije in samoupravni organi REK Velenje

tičnega izkoriščanja; kot dan pregleda borbenih uspehov in solidarnosti delovnih ljudi vseh sveta.

V ZSSR - prvi deželi, kjer je zmagala socialistična revolucija - so 1. maj od vsega začetka slavili kot državni in splošni ljudski praznik dela. Zato je tudi v socialističnih državah, kjer je po drugi svetovni vojni prišel na oblast delavski razred, 1. maj postal državni in narodni praznik dela. V kapitalističnih in kolonialno odvisnih državah pa so 1. maj še vedno praznovali v znamenju borbe za ekonomske, demokratične in politične pravice, svobodo, nacionalno neodvisnost in ohranitev miru.

1. maj pri nas

V naši deželi so slavili 1. maj od leta 1890 dalje. Prve demonstracije, posvečene temu prazniku, so bile v Hrvaški in Sloveniji. Tem so sledile leta 1893 prve demonstracije v Srbiji, leta 1906 v Bosni in leta 1909 v Makedoniji.

Po tem obdobju je proslavljanje prvega maja postalo že tradicionalno. V Srbiji so leta 1911 prvomajske demonstracije zajele že 40 tisoč delavcev in 40 mest. V Bosni in Hercegovini je leta 1912 proslavilo 1. maj okrog 10 tisoč delavcev, v Sloveniji pa so v tem letu priredili prvomajske manifestacije v 19 mestih.

Prvomajske manifestacije so tako prerasle v politično borbo proletariata za dva njegova končna cilja: zrušitev kapitalističnega sistema in ustvarjanje nove, socialistične družbe!

Po prvi svetovni vojni je jugoslovanski delavski razred pod vodstvom KPJ slavil 1. maj navzlic policijskemu terorju in krvavim prisilnim ukrepom kapitalističnega režima. Na ta dan so delavci masovno zapuščali delo ter organizirali demonstracije in mitinge proti razrednem izkoriščanju in nasilju. Kljub masovnim pregonom, terorju in prepovedim je leta 1919 okrog 200 tisoč sindikalno organiziranih delavcev slavilo 1. maj s prekinitvijo dela. Ti delavci so se odzvali razglasu Neodvisne delavske partije Jugoslavije, v katerem je bilo rečeno: "Letošnji 1. maj moramo proslaviti v znamenju protestov proti obstoječi reakciji (napredku sovražnim družbenim silam) in nasilju nad delovnim ljudstvom. To bomo najbolje uresničili z zapustitvijo dela, manifestacijami in javnimi sestanki ter izobešanjem parol (napisov) proti nazadnjaštvu, draginji, vojni, vojnim pogodbam, zoper zakon o zaščiti države - in parol za osemurni delavnik, za delavsko kontrolo nad proizvodnjo in borbo za mednarodni mir."

Rast delavskega gibanja

Zaradi nerešenih narodnostnih in družbenih problemov v "versajski" Jugoslaviji ("Versajska" Jugoslavija = Kraljevina SHS, ustanovljena na osnovi sistema mirovnih pogodb, sklenjenih v "Versaju" pri Parizu ob kapitulaciji centralnih sil, leta 1919 - v teh pogodbah je bila Kraljevina SHS obravnavana kot država v nastajanju - op.ur.) je bil upor množic izraz notranjih razrednih in drugih nasprotij. Zmaga velike oktobrske revolucije

in 1919. leta ustanovni kongres KPJ, na katerem so se bivše socialdemokratske stranke in socialistične skupine združile v Socialistično delavsko partijo (komunistov), sta imela velik vpliv na naraščanje delavskega gibanja. To se je odražalo tako v mestih kot na vasi. Vstaje pod vplivom naprednega delavskega gibanja proti veleposestnikom, stavke in druge revolucionarne manifestacije so bile glasnice novih revolucionarnih stremeljenj za delavčeve zgodovinske pravice.

Posebne pomena za krepitev ter razvoj revolucionarnega delavskega gibanja in organizirane ofenzive proti buržoaziji je bil v novejši zgodovini II. kongres KPJ v Vukovaru (1. 1920). Po tem kongresu so delavci proslavljali 1. maj širom po državi ter še z večjo enotnostjo in odločnostjo zahtevali svoje pravice. V znamenje protesta protitedanemu režimu so 1. maja 1926 delavci v Zagrebu zapuščali delo v vseh industrijskih podjetjih in na ulicah organizirali množične demonstracije z rdečimi zastavami. Delavski razred pod vodstvom KPJ ni odstopil od proslavljanja 1. maja niti v obdobju najkrutejših represalij (prisilnih ukrepov) šestojanuarske diktature (šestojanuarska diktatura = obdobje samovoljne in nasilne vladavine v stari Jugoslaviji, ki se je začelo s 6. januarjem 1929, ko je kralj ukinil ustavo, državno skupščino in vse politične stranke ter imenoval vlado z generalom Živkovićem - op.ur.).

Prvomajske manifestacije so v državi postale posebno značilne po prihodu tovariša Tita na čelo KPJ. Leta 1939 in 1940 je KPJ organizirala pod parolo "Borba proti vojni in draginji" množične proslave v vsej državi; na njih so se delavci spopadali s policijo in žandarmerijo.

1. maj v NOB

Praznovanje 1. maja je v NOB potekalo v znamenju enotnosti ljudstva v splošni borbi ter odporu proti okupatorju in domačim izdajalcem. Centralni komite KPJ in nižja partijska vodstva so v vseh vojnih letih pošiljala narodom Jugoslavije razglase, v katerih so pozivala na odločen boj proti sovražnikom.

V prvomajskem razglasu 1942. leta je bilo zapisano: "Delavke in delavci, KPJ vas poziva, da boj proti okupatorju razširite, čimbolj razplamtite in ga storite kar najbolj smrtonosnega za sovražnike. Bodite vredni herojev Rdeče armade, bojevnikov vseh držav, ki bijejo poslednji in odločilni boj za svobodo in lepšo bodočnost delavskega razreda in vseh delovnih ljudi sveta. Po vzoru teh herojev današnjega časa pojdite tudi vi v prve borbene vrste ter z delavsko predanostjo in disciplino pokažite pot širokim množicam naših narodov za končno osvoboditev."

Vsaka vojna prvomajska proslava je pomenila pobudo za močnejši udarec po sovražniku, za razvijanje bratstva in enotnosti naših narodov in narodnosti, discipline in tovarištva, za razvoj zdravih medsebojnih odnosov, pridobivanje novih borcev v NOVJ in napredek v vojaškostrokovni, politični in kulturnoprosvetni izobrazbi celotne sestave.

S kurjenjem kresov in izobešanjem parol se je med NOB obeleževal prihod prvomajskih praznikov. V enotah NOV in POJ so bile posebne oblike aktivnosti prvo-

majska tekmovanja; v njih so se borci in enote kosali med sabo, kdo bo sovražniku zadal čimveč udarcev in dosegel čim boljše rezultate na bojnem polju ter pri obvladovanju vojnih veščin v vojaškostrokovnih, ideološkopolitičnih in kulturnozabavnih aktivnostih enot.

Prvomajski podvigi partizanov

Mnogo je primerov iz NOB, ki pričajo, da so bili v znamenje prvomajskih praznikov doseženi še večji rezultati v boju proti sovražnikom. Dan pred 1. majem 1942 je druga proletarska brigada dobila nalogo, da zavzame sovražnikove utrdbe pri Čajniču. Z borbo prsi ob prsih, osvajajoč bunker za bunkerjem, z jurišanjem so borci te enote uspešno opravili zadano nalogo; v spomin na 1. maj, ki so ga v boju dočakali kot zmagovalci, pa so po okoliških gričih prižgali ognje, katere je bilo moč opaziti od daleč.

Borci druge in četrte brigade II. proletarske divizije so po IV. sovražnikovi ofenzivi, pred 1. majem 1943, dobili med počitkom obvestilo o iznenadnem napadu sovražnika na pobočjih planine Javorak. Sprejeli so boj in v spopadu, ki je trajal skoraj do zore, strahovito potolkli daleč močnejšega sovražnika. Tovariš Tito ter vrhovni štab NOV in POJ sta dobila obvestilo, da so proletarci dan pred prvomajskimi prazniki na Javorku uničili italijanske tanke ter potolkli prek 650 njihovih vojakov.

Tridesetega aprila 1943 so borci zasavskega in kamniškega bataljona ter kamniško-savinjskega partizanskega odreda ob 23.30 zvonili v cerkvi na Sv. gori in zažgali velik ogenj na koti 932. V Jaršah pa so zažgali skladišče železniške postaje in na železniški postaji Sava kom

pozicijo vozil z vojaško opremo. V požaru je zgorelo 25 nemških kamionov in 36 vagonov. V njih je bila oprema za nemške vojne enote, za dva vagona žarnic, več zabojev cevi za radijske sprejemnike pa za nekaj vagonov akumulatorjev, električnih štedilnikov in šivalnih strojev ter za dva vagona sanitetnega materiala, idr.

Prebujanje v okupiranih mestih in slavlja na osvobojenih ozemljih

Duh vstaje in odpora proti okupatorju in domačim sluzabnikom se je raznesel tudi po okupiranih mestih. Prvega maja 1942 so po vodilu KPJ izobesili na cerkvi Sv. Duje v Splitu rdečo zastavo. Podobne manifestacije so tega dne bile tudi v Ljubljani in tudi v drugih okupiranih mestih širom po naši deželi.

Komande in partijska vodstva so v prvomajskih razglasih čestitala ljudstvu in borcem ter jih pozivala na čim večje prizadevanje v boju proti sovražnikom. Ljudstvo na osvobojenem ozemlju je v viharju surove vojne slavilo prvi maj na svečanih mitingih in ob slavnostnih vojaških paradah. Ta slavlja so obogatili s kulturnozabavnimi programi in ljudskimi zabavami, kjer so novi borci dajali svečano zaobljubo, sprejemali pa so jih tudi v članstvo KPJ. (Svetislav Nikolić)

Praznovanje danes

Letošnji praznik delovnih ljudi - 1. maj je po svojem pomenu in vsebini ravno tako velik kot vsi doslej; toda naša zavest in ponos sta tokrat še močnejša, saj proslavljamo tudi pomembne jubileje iz zgodovine naše zveze komunistov ter življenja in delovanja njenega voditelja - tovariša Tita.

Letošnji 1. maj slavimo v znamenju novih dosežkov pri razvijanju materialnih in družbenih sil našega socializma, pri krepitvi in poglobljanju družbenih odnosov, ki so zasnovani na samoupravljanju, pa pri utrjevanju bratske skupnosti enakopravnih narodov in narodnosti ter miru in napredka v svetu.

Novi ustavi in zakon o združenem delu so nam prinesli vrsto novosti; nalagajo nam nove in nove dolžnosti, dajejo nam pravice in možnosti za nadaljnje razvijanje samoupravnih odnosov. Naša dolžnost pa je, da storimo vse za stalno poglobljanje in razvoj teh odnosov, za krepitev položaja delavca in njegovo odločanje o vseh družbenih vprašanjih. Razlastiti moramo tiste, ki so si v preteklosti samovoljno ali drugače prisvojili oblast nad delavci in rezultati njihovega dela.

Reševati smo pričeli naloge za trdnejšo povezavo gospodarstva v vseh enotah združenega dela; bijemo boj za večjo storilnost, kar najboljše gospodarjenje z družbenimi sredstvi; vzpostavljamo medsebojne dohodkovne odnose na načelih svobodne menjave dela. Vendar večji napredek in trdnejšo povezanost v družbeno-ekonomskih odnosih, zasnovanih na samoupravljanju, bomo dosegli le z doslednim uresničevanjem zakona o združenem delu.

Zato naj bo prav odgovorno uresničevanje vsebine zakona o združenem delu naš največji in najlepši prispevek k praznovanju letošnjega - pa tudi vsakega prihodnjega 1. maja! (Alojz Filipančič)

Družbenopolitično izobraževanje naših delavcev v obdobju 1976/77

Šolsko leto 1976/77 se za družbenopolitično izobraževanje ob delu izteka. Po podatkih delavske univerze Velenje se je v njem poprečno po teden dni izobraževalo okrog 710 naših delavcev. Od teh je 220 delavcev obiskovalo seminar, ki je bil namenjen predvsem delegatom v delegacijah za delavske svete, zbor združenega dela občinske skupščine in skupščine SIS ter članom komisij samoupravne delavske kontrole. 66 delavcev se je udeležilo politične šole za aktiviste ZSMS na Golteh. 304 delavci so končali politični seminar za člane zveze komunistov. Preostalih 120 delavcev pa je obiskovalo podoban seminar za sindikalne aktiviste, ki bo v jeseni, ko se bo nadaljeval, zajel še najmanj toliko članov naše delovne organizacije.

Glede na število zaposlenih v REK Velenje konec decembra (5 978 delavcev) se je potemtakem v obdobju od lanske jeseni do zdaj družbenopolitično izobraževal in usposabljal vsak osmi delavec v naši delovni organizaciji. To pa že ni več malo! Ko smo se sredi aprila o tem pogovarjali z Martinom Pustatičnikom, vodjem družbenega izobraževanja pri delavski univerzi Velenje, je dejal: "Vaši delavci so dosegli v občini edinstveno udeležbo pri družbenopolitičnem izobraževanju ob delu. Enako velja tudi za njihovo sodelovanje na seminarjih." Povedal pa je tudi, o čem hočejo naši delavci še več slišati na podobnih prihodnjih seminarjih. Pri tem je na prvem mestu omenil zakon o združenem delu in možne poti, ki jih ta nakazuje za odpravo neustreznih dohodkovnih odnosov in oblik samoupravne organiziranosti. Sledi močno zanimanje za zgodovinske predpostavke marksizma in razvoj marksistične misli v naši domovini kakor tudi v svetu; v tesni zvezi s tem pa velik interes za zgodovino naše partije, zlasti v predvojnem obdobju in prvih letih obnove.

Torej bi kazalo bodoče družbenopolitične seminarje ali šole v teh smereh razširiti. Seveda pa se to ne da uresničiti zlahka, saj bi vsebinska razširitev terjala tudi časovno. Slednje pa bi zato, ker gre za izobraževanje ob delu, terjalo od udeležencev precej večji in daljši napor. Kje potem iskati rešitev? Vodja družbenega izobraževanja pri DU Velenje je omenil, da je v Mariboru in Celju precej takšnega izobraževanja tudi med delovnim časom. Vendar to ni sprejemljiv izhod, saj v državi in republiki ugotavljamo komaj 68-odstotni poprečni izkoristek delovnega časa in s tem potrebo po odločnih ukrepih za zmanjšanje odsotnosti od dela. Omenjenih želj zato ne bo mogoče izpolniti drugače kot na račun prostega časa – in pa, kot je rekel naš sogovornik Pustatičnik: z dobro pripravo, organizacijo ter vodenjem vseh izobraževalnih oblik ob delu. Pri slednjem je najbrž še nekaj neizkoriščenih možnosti, čeprav smo z ustanovitvijo Kluba samoupravljalcev Velenje v celi naši občini tudi na tem področju precej na-

predovali. Klub samoupravljalcev je iz dneva v dan bolj nepogrešljiv usklajevalec dela organizatorjev in izvajalca vseh oblik družbenopolitičnega izobraževanja delavcev v naši občini; to je, dela organov družbenopolitičnih organizacij in delavske univerze Velenje. Prek njega se urejuje financiranje skoro vseh oblik izobraževanja in usposabljanja delavcev za delo v samoupravnih organih in organih DPO. Skrbi, da se vsebinski programi različnih političnih seminarjev in šol po nepotrebnem ne prekrivajo. Poleg tega pa opravlja še druge pomembne zadeve.

Toda krajnemu cilju se z vsem tem še zdaleč nismo približali. Organizirano družbenopolitično izobraževanje ob delu je še vedno namenjeno izbrancem, le samoupravnim funkcionarjem in aktivistom v DPO; velika večina delavcev in članstva množične organizacije, kot je na primer sindikat, pa je pri tem prepuščena sama sebi. Dejal bo kdo, češ, saj imamo množična občila – knjige, časopise, radio, TV ... Res je, imamo jih; če odštejemo knjige, ki so dandanes za marsikaterega delavca predrage. Vendar vse to nikomur ne more dati tistega, kar lahko da živa beseda dobrega predavatelja in razprava iz oči v oči na kakšnem političnem seminarju ... Tudi o tem smo se menili na DU Velenje in slišali: "Za to še ni ne odločilnih pobud ne predvidenega denarja nikjer v naši SFRJ; kakor ni tudi zadosti predavateljev, vodij razprav, ki bi zares znali pritegniti delavce in jih 'oborožiti' za osveščeno odločanje o vseh njihovih ustavnih, neodtujljivih pravicah in obveznostih."

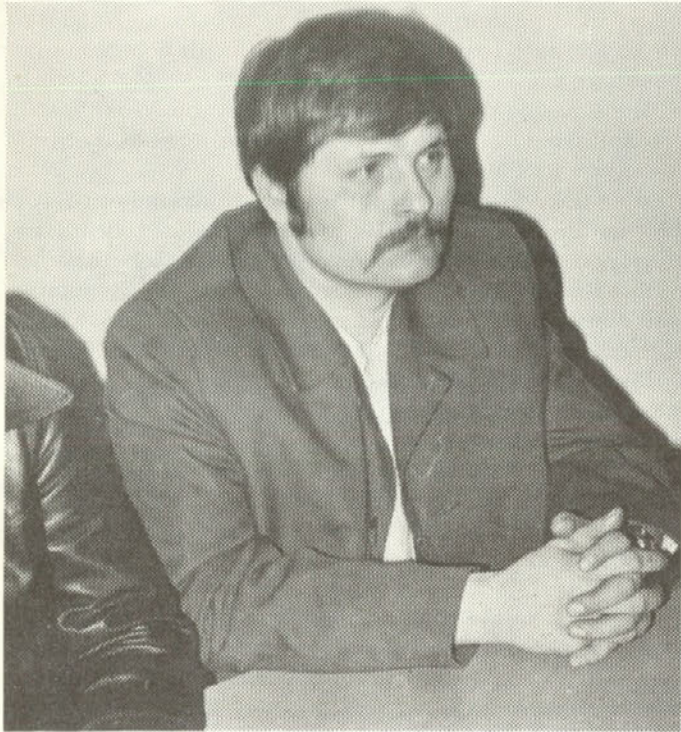
A čas priganja; tudi na to bodo DPO morale začeti bolj misliti. Potrebe po organizaciji širšega družbenopolitičnega izobraževanja so vedno večje, na dan pa prihajajo v posredni obliki. Ne, recimo, kot zahteve: seminar ali predavanje o razporejanju dohodka in delitvi sredstev za OD v TOZD hočemo – temveč kot pripombe: ne razumemo razporejanja dohodka v naši TOZD in tudi ne delitve sredstev za OD!

Resničnost pravkar zapisane trditve bi lahko podkrepili z mnogimi primeri, vendar se naj tokrat omejimo le na tiste, ki smo jih razbrali med našimi razgovori s štirimi udeleženci političnega seminarja za V. skupino naših delavcev komunistov. Spričo razlogov, ki jih ni težko uganiti, so namreč vsi uvodoma omenjeni seminarji – torej tudi ta – potekali tako, da so se kandidati zanje razvrstili v manjše skupine (poprečno s 34 člani), ki so potem opravile seminar ena za drugo!

Iz razgovorov s štirimi udeleženci političnega seminarja za V. skupino naših delavcev komunistov

Slavko PEČNIK, rojen l. 1951,
KV kopač in KV ključavničar

"Zdaj delam kot dežurni ključavničar pri odkopni me-

ZGORAJ - Slavko PEČNIK

SPODAJ - Spredaj v sredini Ćazim JUKAN, za njim levo Laci GRÖCL in desno Drago COLNARIČ

Sklepnege dela političnega seminarja za to, V. skupino naših delavcev komunistov se je udeležil tudi ing. Slavko JANEŽIČ, direktor rudarstva (spredaj levo) - hkra- ti z njim pa še Ivo DREV (sekretar komiteja konference OZK REK Velenje), Srečko MEH (sekretar sveta osnov- nih organizacij ZK TOZD RLV) in Martin PUSTATIČNIK (vodja družbenega izobraževanja pri DU Velenje), ven- dar slednji na sliki niso vidni.

hanizaciji KTU v etaži na koti - 10 jame Vzhod, spadam pa v temeljno organizacijo RLV-MT. Član zveze komu- nistov sem četrto leto. Pri bivšem RLV in REK Velenje imam vsega skupaj, s prekinitvami, okrog osem let de- lovne staže, jamskega. Sem poročen. Imam dva ot- roka. Žena ni zaposlena.

Politični tečaj, ki ga je naša skupina danes (v petek, 1. aprila - op. uredništva) končala, sem obiskoval redno ves teden. Predavanja so bila zanimiva. Opomnila so me na marsikaj, posebno pa na zgodovino našega raz- voja in vlogo partije oziroma na samoupravne odnose, kakršni bi morali biti. Če naj povem natančneje: med seminarjem sem večkrat pomislil na slabosti, ki jih občutim pri svojem delu v jami in kot delavec nasploh.

Katere slabosti imam pri tem v mislih?

Glejte, pri nas vse premalo podpiramo in nagrajujemo tiste, ki kaj izboljšajo in odkrijejo ali pa bi lahko iz- boljšali in odkrili. Recimo ESO! V ESO imajo kvalifici- rane delavce, tehnike, inženirje, ne izkoristimo pa možnosti, da bi ta TOZD delala za našo jamsko meha- nizacijo tako kvalitetno, kot pričakujemo. Iz ESO več- krat pridejo v jamo popravljeni stari ali novi stroji in naprave, ki delujejo le kake tri, štiri dni, potem pa odpovejo, tako da jih moramo v jami razstaviti in po- praviti. Ali ne bi bilo boljše in ceneje, da bi zunaj, kjer so delovne razmere lažje, storili vse, da do takih primerov ne bi prihajalo?

Pri tem je še ta težava, da v jami nimamo načrtov, iz katerih je razvidna zgradba strojev, in je zato treba tudi okvare na zapletenih strojih odpravljati po meto- di: znajdi se, kot veš in znaš!

Vprašujete po kakšnem konkretnem primeru slabo op- ravljenega dela v ESO! Takih primerov bi lahko naštel dosti. Na primer, ni dolgo od tega, ko so nam v ESO izdelali kompleten pogonski žleb za KTU; se pravi, z reducirkami zraven. Toda ko je vse skupaj prišlo v ja- mo, se ni dalo sestaviti.

Vprašujete tudi, ali smo kaj ukrenili za odpravo teh slabosti! Odgovorim lahko, da je delavski svet naše TOZD o tem večkrat razpravljal; delegat sem v njem, zato vem. Vendar tega, ali so pritožbe prišle tudi do odgovornih v ESO, ne vem.

To bi bila ena plat slabosti, ki sem se jih jasneje zave- del ob predavanjih na seminarju. Druga plat so po- manjkljivosti medsebojnega obveščanja in dogovarjanja v delegatskih razmerjih, ki presegajo meje REK Vele- nje. O reševanju notranjih zadev RLV in REK Velenje zvemo delavci precej, o reševanju zadev na ravni ob- čine in republike pa smo mi v bazi pri obveščanju za- dnji. Na teh dveh ravneh uveljavljajo interese, ki naj bi bili tudi naši, vendar običajno v bazi le malo zve- mo, o čem in kako so odločali in kaj so sklenili. Mis- lim, da naše delegacije za skupščine na ravni občine in republike in te skupščine ter njihovi izvršni organi premalo skrbijo za obveščanje o svojem delu. V na- šem Informatorju in Rudarju ter Našem času bi morali o tem več pisati. Tako pa lahko kaj zvemo le prek TV, saj za branje dnevnega časopisja mi rudarji skoraj ni-

mamo časa in zato tudi ne prave volje.

Rekli ste, kaj pa razglasna postaja RLV. Veste, s tem je pa tako: za nas v jami pride le malo v poštev. Pred odhodom v jamo ali po prihodu iz nje imamo kup drobnih opravil, tako da nam večina tega, kar oddaja, uide.

Zanima vas tudi, v kolikšni meri je tekoča akcija za uresničevanje zakona o združenem delu v REK Velenje že zajela tudi nas delavce. Rekel bi, da v tej zvezi do nas kaj posebnega še ni prišlo. Kolikor sem bral in slišim, pa lahko rečem, da iz tega nekaj bo ...

Celotni razgovor z Lacijem GRÖCLOM, rojenim l. 1950, KV kopačem in sekretarjem aktiva ZK v naših samskih domovih

- Imate komunisti v TOZD RLV-JŠ pogoste sestanke?

"Poprečno trikrat mesečno, če štejemo sestanke osnovne organizacije ZK in njenih oddelkov."

- Pa v samskih domovih?

"Premalo - aktiv ZK se ni sestal že nekaj mesecev. In tudi članstvo osnovne organizacije ZSM se sestaja preveč poredko."

- Zakaj?

"Velika večina stanovalcev se obnaša zasebniško. Precej se jih kmalu tudi zamenja. Zato nikoli ni mogoče natančno ugotoviti, koliko komunistov sploh je v samskih domovih, še manj pa je mogoče poznati posameznike med njimi. Vemo le, da jih je vedno več kot sto."

- Se aktiv ZK ali članstvo osnovne organizacije ZSM ne namerava sestati niti v zvezi z organizacijo praznovanja obeh letošnjih partijskih 40-letnic?

"Tudi na sestanek v tej zvezi v aktivu ZK še nismo pomislili; za članstvo osnovne organizacije ZSM pa ne vem natančno - njen predsednik je Ilija Vasiljevič."

- Kaj je sicer na "dnevem redu" v samskih domovih?

"Obravnave kršitev hišnega reda. Letanje od enega do drugega v REK Velenje, da bi se zavzel za ureditev klubskih prostorov v našem novem obratu družbene prehrane za potrebe stanovalcev v samskih domovih. Ipd."

- In vaše mnenje o tem seminarju?

"Več sem pričakoval; nisem preveč zadovoljen z njim. Nekateri seminarske teme bi bilo treba razširiti in predvideti več časa tudi za razprave z njimi v zvezi. Seminar je na splošno bil utesnjen - vsebinsko in časovno."

- Pri katerih temah ste si najbolj želeli razširitve?

"Pri temah Zgodovinske predpostavke marksizma in Marksistična ekonomska teorija; se pravi, pri podajanju idej Marxa, Lenina, Tita in drugih marksistov, ki jih z mano vred verjetno premalo pozna večina članov ZK. Več informacij, in to praktičnih, sem pričakoval tudi s področja urejanja organiziranosti ZK."

- Toda z marsičem se bi lahko seznanili tudi sami; z lastnim študijem, ali ne? Družboslovne literature je dovolj. V Velenju imamo knjižnico, kakšno knjigo pa je dobro tudi kupiti ... In še v samskem domu ste vsaj svoj čas imeli knjižnico!

"Res je, in to tudi delam. Le da vsega, kar bi želel, ni mogoče vedno dobiti. Pogrešam oskrbo s knjigami prek naših osnovnih organizacij ZK, komiteja njihove konference in komiteja občinske konference ZKS. Glede knjižnice v naših samskih domovih pa je treba reči, da že

nekaj časa ne deluje, ker zanjo ni prostora. Nabavljene knjige zato ležijo nekje na kupu in jih nobenemu ne posojajo."

- Glede na to, da sta izobraževanje in obveščanje v tesni zvezi, bi radi zvedeli še vaše mnenje o obveščanju v REK Velenje!"

"Ko se delavci o tem pogovarjamo, marsikdo pravi, da bi v naših internih glasilih morale izhajati tudi informacije o delu zborov občinske skupščine, občinskega sindikalnega sveta, občinske konference ZKS, občinske konference SZDL in skupščin občinskih SIS."

- Precej informacij v tej zvezi vendar izide v Našem času; ali ga ne kupujete?

"Kdo pa bo kupoval vse časopisje, če potem nima časa, da bi ga prebral."

- Kaj pa stroški, če bi v naših internih glasilih izhajale tudi vse te informacije? Pomisliti morate, da bi to terjalo veliko kadrovske okrepitve uredništva, poleg tega pa še bistveno povečanje materialnih stroškov izdajanja. Po drugi strani pa bi podobne informacije izhajale tudi v Našem času.

"Seveda, stroški za interni glasili bi se s tem močno povečali. Vendar stroški so povsod, kjer se dela."

Čazim JUKAN, rojen l. 1936, KV kopač

"Velenjski rudar sem od novembra 1972; pred tem sem rudaril v rudniku Raša, Labin. Delam v Stebru 8, kjer sem nekaj časa bil gospodar čela. Potem sem zbolel na očeh, in zdravnik mi je odredil drugo delo. Tako sem zdaj vodja ene od skupin pri povzemu."

Ob prihodu iz Labina sem imel nekaj časa težave, in to samo zaradi tega, ker nisem razumel pogovorov, jezika. Zdaj pa se v Velenju počutim boljše kakor v Labinu. In tudi boljše kakor v Gradačcu pri Brčkem, kjer sem se rodil in od koder sem odšel po svetu v petnajstem letu starosti.

Odnosi, delo, organizacija, sodelavci - vse je v redu. Dobro se razumem z vsemi - od obratovodje in poslovođe naprej. Skrbim pa tudi, da delam, kot je treba. Še nikoli me niso klicali na odgovornost zaradi kake napake. Zavedam se, da sem komunist - že 22 let - in se poskušam tako tudi obnašati; pri delu - povsod. Komunist je ideal mojega življenja. Imam tudi ženo in dva otroka - in tudi to me obvezuje. Žena dela v Gorenju. Otroci so v šoli. Tako se vsak po svoje borimo.

Vprašujete, kako je pri nas z nagrajevanjem po delu! Rekel bi, da pri tem malo zaostajamo. Na primer, če sem se v Labinu prizadeval, da bi bil med najboljšimi delavci, se mi je to bolj poznalo. Tako pa vidim: nekateri ne delajo; ni jim za delo, ampak le za 'šiht', za poslitev - in kljub temu jim ne gre slabo. Med starejšimi delavci resda skoraj ni takih, zato pa jih je toliko več med novinci.

S temle seminarjem pa sem bil zadovoljen. Pridobil sem si nekaj nujno potrebnega znanja. Če bi snovi bilo več, bi je bilo preveč; že tako si ni bilo mogoče vsega zapomniti. Predavatelji in drugi vodje seminarja so se sicer prizadevali, da bi odnesli čimveč znanja. A glejte! Rudarji smo. Na seminar smo nekateri prihajali utrujeni, z dela. Zato tudi nismo veliko vpraševali

med predavanji, ker bi potem bilo treba vse skupaj zavleči, učinek pa bi verjetno ne bil boljši!

Kakšno se mi zdi politično življenje v Velenju? V redu. Tudi za obveščanje se trudijo. Le komunisti smo premalo aktivni in prožni. Pa premalo se poznamo med sabo! Bil sem komunist v BiH in v Hrvatski, zato lahko primerjam. Premalo se sestajamo. Morali bi se najmanj dvakrat mesečno, a se le takrat, ko je nujno potrebno. In bolj ostro bi morali razpravljati na sestankih; o vsem in o vseh: ti o meni, jaz o tebi!

Zgodi se tudi, da kakega komunista zgubimo iz evidence. Glejte, mene od novega leta do sedaj niso vabili na noben sestanek.

Tudi to moram reči: v naši delovni organizaciji komunisti dopuščamo, da gre precej važnih stvari mimo nas. Tega ne bi smeli."

nja, da je Velenje Jugoslavija v malem!

Pa mislite, da se borijo? Celotni kolektiv naše delovne organizacije je poskrbel, da lahko bivajo v samskih stanovanjih, ki jim po urejenosti daleč naokrog ni enakih. Prav takšen je tudi naš novi obrat družbene prehrane, ki smo ga zgradili predvsem zaradi njih. In še s kavarno in kegljiščem, da bi imeli kje preživljati prosti čas. Le klubski prostori še niso urejeni!... Vse to imajo, vendar na družbenopolitičnem področju odpovedujejo, čeprav je vse, kar sem naštel, v prvi vrsti rezultat družbenopolitičnih prizadevanj in akcij. In še več kot odpovedujejo: med seboj prenašajo celo posameznike ali skupinice, ki širijo protisamoupravno in protisocialistično propagando. Tudi do razpošiljanja letakov s tako vsebino je prišlo pred časom.

Glede na povedano je kot na dlani, kakšni politični

Z JAŠKA PRELOGE: "Pa pojdemo 'še po enega'!"

Drago COLNARIČ, rojen 1. 1954, KV ključavničar in predsednik sveta naših samskih domov

"Na seminarju nisem zvedel kaj novega. Priznati pa moram, da sem si osvežil znanje od prej in obenem okrepil zavest, za kaj se spleča potruditi. Včasih sem moral tudi nasmehniti ali pa me je zjezilo, ker sem slišal eno, praksa pa ubira nasprotna pota. Recimo, med predavanjem o marksistični misli v Jugoslaviji ter zgodovinski vlogi in idejnem boju komunistov je predavatelj nekajkrat izrekel besede 'bratstvo in enotnost' in v zvezi z njimi povzel tudi razširjeno mnenje o Velenju kot Jugoslaviji v malem.

Da so te besede in to mnenje resnica, drži kot pribito, vendar ne za večno. Za obstajanje te resnice se je treba boriti vsak dan. In vsi se moramo boriti. Najbolj pa stanovalci v naših samskih domovih, ki so osnova mne-

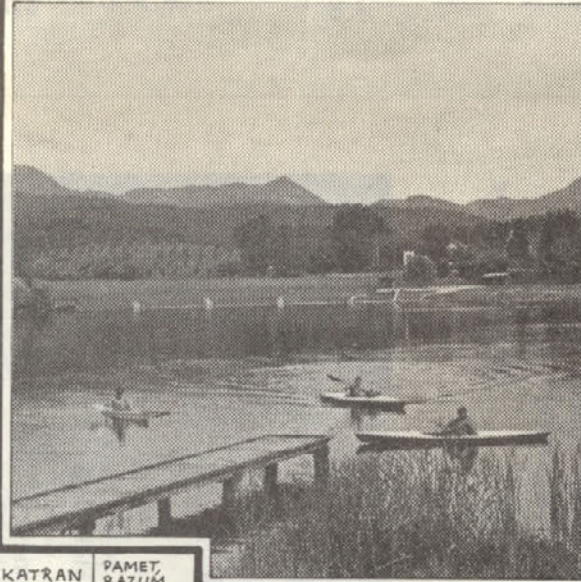
seminarji bi bili predvsem potrebni in za koga. Hkrati pa je jasno, da si moramo v REK Velenje vsi prizadevati tudi za ustrezno usposobitev aktiva ZK, osnovne organizacije ZSM in sveta naših samskih domov. Na samske domove moramo misliti vedno in povsod! Tudi svojega predstavnika morajo le-ti imeti na centralnih mestih. Imajo ga v predsedstvu konference OOS, prav tako v predsedstvu koordinacijskega sveta osnovnih organizacij ZSM, nimajo pa ga v komiteju konference osnovnih organizacij ZK.

Korist od teh ukrepov bi bila družbenopolitična kakor tudi ekonomska.

Ob tej priložnosti pa naj v zvezi s samskimi domovi omenim še sledeče!

Naš novi obrat družbene prehrane smo zgradili pred-

(Nadaljevanje na 10. strani!)

Sestavlil: M. LOMŠEK	NEPRAVIL- NOST, POSEBNOST	MESTO V SRBIJI (OB- REKI RAŠKI)	TELEVIZIJA	FIZIOLOVKE	NAMAZATI S KLEJEM	ZVESTE ŽIVALI	VZKLIK PRI BIKOBO RBI	REKA V SLAVONIJI	PRISLOV (PO TEM ČASU)	AVTOMOĐ. OZNAKA GORICE	SLIKAR IDIL	LJUBKOVAL IME ZA JANO	POGOSTO ŽENSKO IME
NAUK O ČLOVEKU, ČLOVEKO- SLOVJE													
SODOBNI HRVAŠKI PIŠATELJ (roj. 1924)													
OLGA VRABIĆ			STRANKA, ODJEMALEC MOŠKO IME							HRVAŠKI PETROL MESTO V ZAH.NEM. (PRI DORTMUNDU)			
ZNAMKA NEM.PRAL- STROJEV NEDOPITAN PRAŠIČ						PRIJETA PRI POBEGU	ENOTE ZA DELO (ŽULI) STAROPERZ KRALJ						IRIDIJ
				GOETHE = JEVA MATI Nizko Napafost, Obrati				SLABUČE = NEC, CVEKAR RIMSKA 4					
											SKRAJŠ. MOŠKO IME (EGIDIJ)	KURNIK ZA PETELINE	VRSTA DROBNEGA ŽITA
									DANSKI OTOK V BALTIKU	Ekonomsko propagand Program NADAV, NAPLAČILO			
					ALBERT JAKOPIČ			STROJ ZA ZEMELJ. DELA MRZLI OBKLADEK					
							POSODA ZA KRMLJE = NJE SVINJ						
						TALISOVA OSVEŽ. PIJAČA					ZNIŽANI "E" POZNAN		
										HUDODELSVO SOLI OLJNE KISLINE			
						ENOTE JAKOSTI ZVOKA							OŠREDNJ SLOV. DNEVNIK
						JUNAK INAR FRANC.EPA O KARLU VELIKEM ŽILA DOVODNICA							
KATRAM	PAMET, RAZUM												
TITOVO UŽICE			PRISTAŠ v STOICIZMA	PESEM (srbohrv.) TOPEL VRELEC							ALUMINIJ OKIS		
KLIC V SILI (ob brodolomi)													
										TOVARNA USNJE IZD. DOMŽALE GORNJI DEL ČLOV.TRUPA			
		REKA SKOZI LONDON ŽIVljENSKA TEKOČINA						BARVA KART NEREŠNICA				PRVI IN DRUGI	DEVSKI ZBOR
	DOMAČE MOŠ. IME TEGA MESECA									BREZALKOH. SADNA PIJAČA TESLA NIKOLA			
PRISTAŠ TRIMANJA							VRSTA MOŠKE SRAJCE (čštip)						
NASLOV JAP. CESARJA							OROŽNIK						

Prijetno praznovanje

(Nadaljevanje s 7. strani!)

vsem na željo in zahtevo stanovalcev v samskih domovih. Toda zdaj, ko je zgrajen in obratuje, se kakih 30 odstotkov stanovalcev ne hrani v njem. Vprašajmo se, ali je to prav ... Vprašajmo se, ali ne bi bilo treba zoper to nekaj ukreniti, saj zaradi tega zmogljivosti obrata niso dovolj izkoriščene in je zagadelj hrana v njem dražja, kot bi bila drugače!

TOZD DPG, ki gospodari z obratom, pa bi bilo treba v tej zvezi opomniti, naj bolj skrbi za zadovoljstvo svojih stalnih abonentov s hrano in postrežbo. Pred kratkim se je namreč zgodilo, da so vsi stalni abonenti zaradi prezaposlenosti osebja v obratu s priložnostnimi gosti dobili hladno večerjo tudi na delovni dan, čeprav je hladna večerja predvidena samo za nedelje.

So pa še druge stvari, ki stanovalce v samskih domovih odvrtaajo od hranjenja v tem našem obratu družbene prehrane. Recimo, različna cena enakega obroka določene jedi (na primer pasulja) pri malici, kosilu in večerji pa cena hladne večerje, ki je za nekaj dinarjev večja od cene popolnoma enake hladne malice, itd.

Uredništvo!

Uresničevanje zakona o združenem delu v TOZD TE Šoštanj

Že med razpravo o osnutku zakona o združenem delu so delavci v TOZD TE Šoštanj kritično ocenili razmere v svoji TOZD in načrtali nadaljnjo pot ustavne preobrazbe svojih odnosov. Ta pot je bila izraz nepretrganosti v poglobljanju samoupravnih odnosov na temeljih novega zakona. V programu dela sindikalne organizacije in dela samoupravnih organov so delavci vprašanja neposrednega upravljanja z rezultati svojega dela ter nagrajevanje po delu še krepkeje poudarili.

Prvi cilj seveda terja organiziranost, v kateri je delavec objektivno v takem položaju nasproti rezultatu svojega dela, da lahko upravlja. Drugi cilj zahteva objektivno ocenjevanje dela delavcev in ne delovnega mesta. Oba cilja pa postavljata v prvi plan delavca - samoupravljalca in njegovo ustvarjalnost.

Prvi koraki na teh področjih so napravljeni, vendar do končnih ciljev vodi proces, ki terja neprekinjeno vrsto akcij in stalno izpopolnjevanje doseženega. Delavski svet TOZD TEŠ je za začetek akcije imenoval komisijo, katere naloga je, da pripravi gradiva o zaokroženosti posameznih celot, ki se lahko organizirajo v TOZD. Delo komisije je v sklepni fazi in tako bodo delegati za DS TOZD TEŠ na prihodnji seji le-tega razpravljali o gradivu ter ga zatem predložili v razpravo na zbor delavcev. Na zboru bomo ocenili, ali obstajajo pogoji za organiziranje temeljnih organizacij v TEŠ, ter se z referendumom odločili o organiziranju temeljnih organizacij. Že med pripravo te akcije v okviru družbenopo-

litičnih organizacij je bilo jasno povedano, da improvizacije (v naglici, brez priprave sprejetih odločitev) pri organiziranju temeljnih organizacij ne sme biti, kajti samo z doslednim uveljavljanjem ustave in zakona o združenem delu ustvarjamo realne pogoje v razvoju samoupravljanja. Organizacija, v kateri delavci ugotavljajo rezultate skupnega dela, s katerim upravljajo, je prvi pogoj za realno ocenjevanje prispevka slehernega delavca k skupnemu rezultatu dela. Vendar to ne pomeni, da bo problematiko nagrajevanja po delu treba preložiti. Nasprotno, v okviru družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov je bila večkrat poudarjena potreba po osebni oceni delavca ravno kot nadaljnja faza pri dograjevanju sedanjega sistema. V sedanjem sistemu pa imamo v TOZD TEŠ za to realne temelje, in sicer v oceni delovnih mest. Določiti je treba le še kriterije in merila za osebno ocenitev delavca. V tej zvezi pa dela strokovna komisija REK Velenje, od katere predlog teh kriterijev in meril pričakujemo v kratkem.

Seveda pa uresničevanje zakona o združenem delu obsega veliko več, kot smo tokrat zapisali, vendar glavne akcije na tem področju, ki že potekajo, smo omenili.

Branko Krajnc

Do kod smo prišli z izgradnjo TE Šoštanj IV?

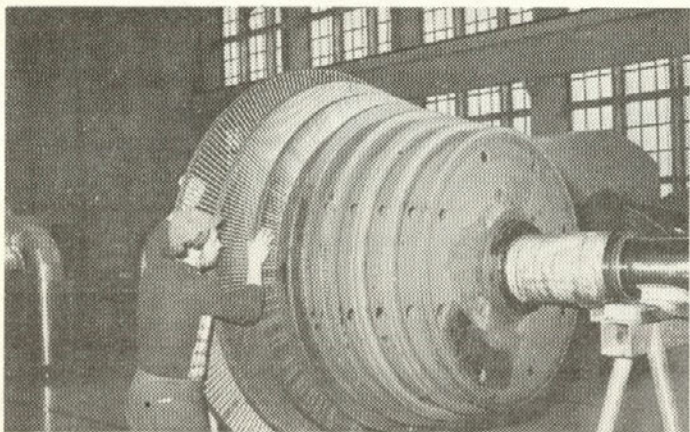
Od 1. februarja 1975, ko smo položili temeljni kamen za izgradnjo IV. faze elektrarne in s tem uradno pričeli z gradbenimi deli, pa do danes so graditelji opravili ogromno delo. Na tedaj blatnem in zravnem zemljišču, vzhodno od obstoječih objektov, stoji zdaj skoro dokončana nova elektrarna: nov, sodoben transport premoga, katerega poševni most se konča v bunkerškem delu glavnega pogonskega objekta, zgradba strojnice, kotlovnica s kotlom in elektrofiltri za dimne pline in, končno, mogočen dimnik, na skrajni vzhodni strani pa še hladilnik.

Ko človek tako od daleč opazuje vitek dimnik, ki se z višino 230 metrov vzpenja nad lokoviške hribe; ko občuduje orjaško lupino hladilnega stolpa in se zastrmi v prepletenost nosilne konstrukcije in oceva kotla ter masivni del glavnega pogonskega objekta, dobi vtis, da bodo po dolgih in vitkih mostovih zdaj zdaj zaropotali transportni trakovi za premog in da se bo na vrhu dimnika in hladilnika pojavil značilni oblček dima in hlapov pare - znak, da elektrarna že obratuje.

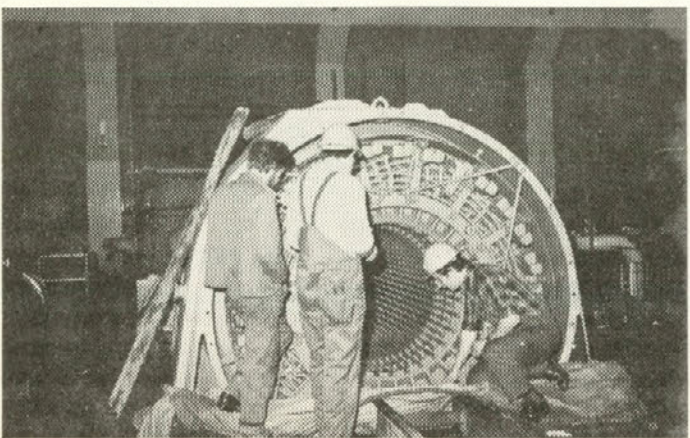
No, in do tega trenutka ni več daleč! Dela pri graditvi in montaži naprav termoelektrarne potekajo pospešeno in bodo do druge polovice letošnjega leta v glavnem končana. Potem pa se prično končni pregledi in preizkusi vseh naprav, tako da bo še pred koncem leta dala nova proizvodna enota svoje prve kilovatne ure v omrežje.

Ekipo, ki je opravila tlačni preizkus kotla, s predstavniki SULZERJA (dobavitelja kotlovne opreme), podjetja BRAČA KAVURIČ (izvajalca montaže) in investitorja TE Šoštanj IV (TOZD TEŠ).

Z letošnjega rednega letnega remonta blokov I. faze TEŠ (2 x 30 MW) – ZGORAJ: Pri reviziji turbin je bilo treba natančno pregledati tudi vsako lopatico nizkotlačnega dela rotorjev. SPODAJ: Kontrola navitja statorja pri enem od generatorjev

Tlačni preizkus kotla TEŠ IV

Graditelji TE Šoštanj IV so 25. marca dosegli pomemben uspeh: v prisotnosti glavnega republiškega kotlovnega inšpektorja ing. Hegediča, predstavnikov firme SULZER – dobavitelja kotla, in montažnega podjetja "BRAČA KAVURIČ" ter predstavnikov investitorja TEŠ IV so opravili tlačni preizkus celotnega aktivnega dela kotla s tlakom 245 atmosfer za čas 30 minut.

Kotlovne naprave so tlačni preizkus uspešno prestale, kar pomeni, da naj bi tudi kasneje, pri rednem obratovanju, z normalnim delovnim tlakom obratoval brezhibno in zanesljivo.

Tlačni preizkus kotla je potrdil, da so materiali za cevni sistem, kolektorji, zaporne naprave in druge armature izbrani pravilno ter zadovoljive kvalitete. Uspešni tlačni preizkus je potrdil tudi potrebno kakovost in zanesljivost 45 tisoč tovarniških in 30 tisoč montažnih zvarov, ki jih je bilo treba opraviti na prek 350 tisoč metrov dolgem ocevju tlačnega sistema.

Tlačni preizkus kotla pomeni poleg ugotavljanja kvalitete materialov in zvarov tudi konec montaže cevne sistema kotla in začetek vrste nadaljnjih preizkusov kotlovnih naprav, izmed katerih so vsekakor najpomembnejši vžigni preizkusi, preizkusi delovanja mlinov in, končno, poskusna zakuritev kotla.

Vžigni preizkusi in prva zakuritev naj bi po programu bili v začetku julija, kar pomeni, da je čas izredno kratek in bo zato treba dosednji pospešeni tempo montaže kotlovnih in drugih naprav obdržati ali ga celo zvišati.

Za vložen trud in dobro opravljeno delo je po uspešnem tlačnem preizkusu kotla direktor TE Šoštanj Dušan Janežič izrekel monterjem podjetja "Brača Kavurič" in drugim, ki so kakorkoli prispevali za uspešno opravljeno montažo aktivnega dela kotla – priznanje in zahvalo!

Pregled opravljenih del

Gradbena dela so v glavnem končana. Opraviti je treba le še manjša končna obrtniška inštalacijska dela in dela za ureditev zunanje okolja.

Montažna dela so močno napredovala tudi pri drugih objektih, poleg kotla; doslej je vgrajene že prek 15 000 ton kotlovne in druge elektrostrojne opreme za novi proizvodni blok.

Poleg uspešnega tlačnega preizkusa kotla so tako doseženi še sledeči drugi delovni uspehi:

- objekt za pripravo tehnološke in hladilne vode je končan, preizkušen in že obratuje;
- končani sta montaža dela 10-kilovoltnih razdelilnih naprav za lastno porabo in povezava z razdelilnimi napravami TEŠ III in s tem je napetost za preizkušanje naprav TEŠ IV že na razpolago;
- sklenjena so tudi dela za "splošno lastno porabo",

kar pomeni, da sta 110-kilovoltno polje s celotno opremo ter 110-kilovoltni kabel do transformatorja 35 MVA in zatem do 10-kilovoltne razdelitve nared za delovanje.

K tem uspehom je treba dodati še ureditev naprav za transport premoga. Te naprave že nekaj časa obratujejo. Zdaj dobavljajo premog za stare, že obstoječe naprave, po izgradnji IV. faze pa bodo oskrbovale s premogom celotno elektrarno.

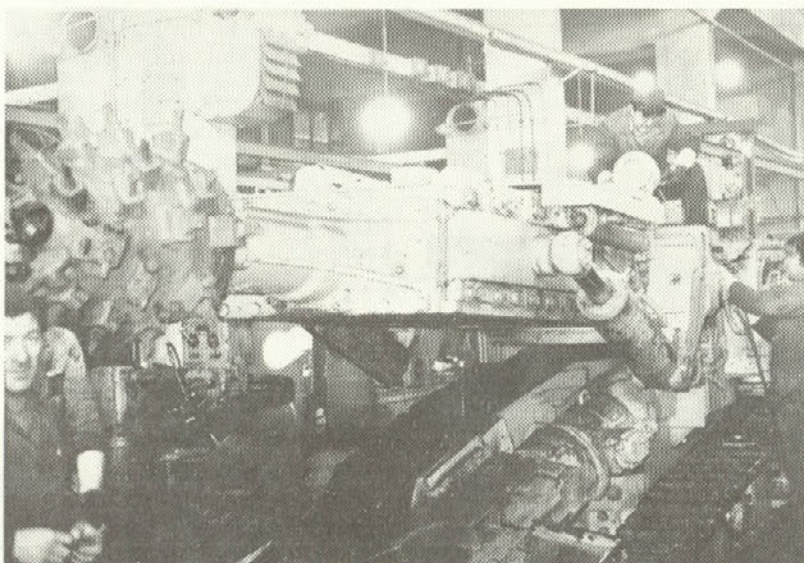
Med montažnimi deli, ki jih je treba še opraviti, so zdaj v največjem razmahu dela pri elektrostrojnih napravah, predvsem pri turbini in generatorju in pri njenih pomožnih napravah. Od kotelnih montažnih del pa zdaj že potekajo dela pri pomožnih napravah, kot so: mlini z dodelilniki premoga; ventilatorji za podpih in vlek ter razdelitev zraka; elektrofiltri ter povezave z dimnikom.

vodenje) pa 70 %.

Zamude in rok za pričetek obratovanja

Kot je znano, je izgradnja TE Šoštanj IV v zamudi le za okrog 2,5 meseca. Tudi vzroki za to so že znani; o njih smo govorili v Rudarju št. 1/77; rekli smo približno tole: že postavljanje nosilne kotlovne konstrukcije se je pričelo z zamudo, med montažo pa je zaradi organizacijskih slabosti in nezadovoljive storilnosti, ki je bilo posledica prenizke kvalifikacijske strukture in primanjkovanja določenih profilov kadrov, prišlo še do povečanja zamude!

K že povedanemu pa je treba dodati, da kljub pravočas

Tik pred koncem izpopolnjevanja stroja PK - 9R za izdelavo jamskih prog v našem rudniku

Največ dela bo treba še opraviti pri energetskem delu elektrostrojnih naprav in sistemu za vodenje. Pri elektromontaži je pač tako; dela ne morejo vedno potekati istočasno z montažo strojnih naprav, temveč šele, ko so te naprave že postavljene in zgrajene. Priznati pa je treba tudi, da je sistem za vodenje, z vso avtomatiko, regulacijo in signalizacijo, nekakšen možganski center celotnega proizvodnega bloka in da so spričo tega montaža, preizkušanje in zagon tega sistema specialno ter zahtevno delo, ki vsekakor terja svoj čas za izvedbo.

Če pogledamo stopnje izgradnje posameznih kompleksov naprav, ugotovimo naslednje:

- za aktivni del kotla je stopnja izgradnje 100 %;
- za pomožne naprave kotla, cevovode, transport premoga, pripravo vode (največ dela je še na visokotlačnih cevovodih) 85 %;
- za turboagregat s pomožnimi napravami 90 %;
- za elektroopremo (največ dela je še na sistemu za

nim in obsežnim pospeševalnim ukrepom zamude nismo mogli zmanjšati. Vendar zamuda se tudi ni povečala. Da ne bi naraščala, smo pospeševalne ukrepe še razširili. To pomeni: še naprej smo povečevali število delavcev, podaljševali delovni čas, vključevali v zagnanske preizkuse več delavcev TEŠ in izvajali druge ukrepe, ki so potrebni, da bo TE Šoštanj IV lahko začel obratovati v decembru 1977. (Maks Lomšek)

Rekord naših rudarjev

19 TISOČ TON PREMOGA V ENEM DNEVU

V torek, 12. aprila, so temeljne organizacije RLV in

temeljna organizacija Rudarski praktični pouk pri RŠC Velenje dosegle največji dnevni izkop premoga v vsej dosednji 101-letni zgodovini obstajanja velenjskega rudnika. Pridobile so kar 19 tisoč ton "črnega zlata"! S tem so dnevno nalogo iz letnega načrta presegle za 12 odstotkov.

Ta rekord ni osamljen. Močno so se mu približale že 4., 9. in 24. marca, ko so dosegle dnevne izkope 18 300, 18 700 in 18 500 ton.

Na ta način so naši rudarji več kot izpolnili proizvodno obvezo iz letnega načrta za čas od začetka leta do 12. aprila; v tem obdobju so imeli odkopati 1 313 620 ton premoga, odkopali pa so ga 1 325 500 ton.

Kljub temu pa v temeljnih organizacijah RLV na prihodnje mesece ne gledajo preveč optimistično. Kot vemo, morajo v celem letošnjem letu pridobiti čez 4,5 milijon-

Nov stroj za izdelovanje jamskih prog

V prihodnosti bo odkopavanje v našem rudniku prehajalo v vse večjo globino premogovega sloja. Zato se bodo pojavljale tudi večje ekshalacije škodljivih plinov za človeka, ki jih bo treba razredčiti v tolikšni meri, da ne bodo škodljivi. To pa je moč doseči le tako, da se v jamo dovaja in po njej vodi zadostna količina zraka. Da pa bo po jami moč voditi zadostne količine zraka, moramo izdelati proge z večjimi profili, kot so običajni, saj bi sicer hitrosti zraka presegle dovoljene meje.

V ta namen smo junija lani nabavili v ZSSR stroj vrste

Skupina, ki je izpopolnila stroj PK - 9R.

na ton premoga ali za dobrih 100 tisoč ton več, kot so ga pridobili lani. To pa ne bo lahko, saj po zadnjih dveh hudih skupinskih nezgodah porabijo precej več časa za jamska zaščitna dela, poleg tega pa zaradi varnostnih razlogov v enem od odkopnih polj ne pridobivajo iz stroja. In spričo tega trpi redna proizvodnja kakor tudi izpolnjevanje razvojnega načrta rudnika. Ne nazadnje pa jih pestijo še težave pri uvozu nujne opreme in rezervnih delov za jamsko mehanizacijo, zlasti odkopno.

"Če deviz za uvoz potrebne jamske opreme in rezervnih delov, ki jih doma ni moč dobiti, ne bo," nam je dejal ing. Zdravko Oblak, direktor TOZD RLV - STR, "je vprašanje, če bo rudnik ob koncu letošnjega leta usposobljen za letno proizvodnjo 4,7 milijona ton premoga."

Tolikšna letna količina premoga je, kot vemo, pogoj za nemoteno proizvodnjo TE Šoštanj v prihodnjem letu, ko bo začela redno obratovati njena nova faza z močjo 335 MW! (Uredništvo)

PK - 9R, ki je namenjen ravno za izdelovanje jamskih prog z večjim profilom. Takih strojev so doslej izdelali že 390 in jih zlahka prodajo. Z njimi delajo že širrom po svetu - od Argentine, Kitajske, Japonske, Belgije, ZR Nemčije, do Čehoslovaške in drugih držav.

Stroj PK - 9R, ki ga je nabavil naš rudnik, je prvi te vrste v Jugoslaviji pa tudi na Balkanu. Kratek opis stroja! Tehta - brez traku, ki se priključi - 30,5 tone. Motor rezalne glave ima trajno moč 43 kW, enourni pa 93 kW. Celotna instalirana moč je 168 kW. Profil, ki ga stroj lahko reže, je 7 do 16 kvadratnih metrov.

Stroj je začel obratovati februarja letos. Verjetno se boste vprašali, zakaj je začel obratovati tako pozno, ko pa smo ga nabavili že lani junija. Odgovor je takle!

Pri atestiranju elektro opreme je prišlo do določenih težav, in sicer zato, ker oprema ni v celoti ustrezala jugoslovanskim predpisom. Postopek za pridobitev

atesta (potrdila, "spričevala" o ustreznosti za obratovanje - op.ur.) pri pristojni komisiji v Zagrebu je bil zelo zahteven in dolgotrajen. Atest so nam izdali šele januarja letos. Ob vsem tem je bilo treba napraviti še razne dopolnitve pri elektro opremi. Končno pa smo stroj vendarle tako dopolnili, da ustreza predpisom.

Ko smo prilagajali elektro opremo predpisom, smo uredili tudi določene pomanjkljivosti po strojni plati. Izdelali smo zaščito za hidravlične vode, predelali vzvode hidravlične komande, dopolnili mazalna mesta in izvedli priprave za montažo in demontažo. Vendar ta dela niso vplivala na atestiranje elektro opreme.

Montažo stroja PK - 9R je opravila remontna skupina za vzdrževanje napredovalnih strojev. Celo skupino moramo pohvaliti, saj je ob rednem vzdrževanju obstoječih strojev F6 - A in PK - 3M bila uspešna tudi pri ureditvi in montaži novega napredovalnega stroja. Vse priznanje si zaslužijo tudi delavci Klasirnice in transporta v TOZD RLV - MT, ki so spravili stroj v jamo. Za ta kolos, težak prek 30 ton, je bilo potrebnih kar 30 voznihi enot, teža enega dela stroja pa je znašala okoli 7 ton.

Z novim napredovalnim strojem je moštvo številka 109 začelo izdelovati zvezno progo s kote + 68 v jami Preloge proti jami Škale (Do 12. aprila je izdelalo že 202 metra te proge, ki bo v celoti dolga 900 metrov - op.ur.).

Prvi rezultati napredovanja niso bili takšni, kot smo jih pričakovali. Moštvo se je še uvajalo za delo s strojem. Tudi odvoz premoga od stroja do odvozne mehanizacije smo še dopolnjevali in prilagajali našim razmeram. Najprej se je pokazala potreba po opremi sank pri stroju s kolesi, da bi tako zveza s povratnim delom traka bila gibljiva, oziroma da bi odvozna mehanizacija bila na takem mestu, kjer ne bi ovirala dostave materiala.

Opozoriti je treba še na to, da morajo tako rudarji kot strojna služba upoštevati vsa navodila za delo s strojem in vzdrževanje stroja, saj bo le na ta način mogoče preprečiti nepotrebne okvare, ki bi povzročile zastoje in dodatne stroške. Rudarji in elektrostrojni vzdrževalci naj se zavedajo tudi tega, da je stroj vreden skoraj polovico milijarde starih dinarjev.

Ing. Jože Šuhel

Komisija organizacije ZSMS TOZD ESO za informiranje

Tudi delo je rekreacija!

Preselili smo se iz starih in utesnjenih prostorov TOZD Elektrostrojni obrati na novo lokacijo, v večje in prijetnejše delovne prostore. Toda lepe in udobne prostore je še nekoliko kazilo neurejeno okolje: nasipi zemlje pa leseni, železni in drugi odpadki ter jame z vodo - kot ma-

la jezerca. "Lepše bo brez tega," smo menili člani štirih aktivov osnovnih organizacij ZSMS naše TOZD - in se resno lotili dela.

Prvo delovno akcijo smo imeli v načrtu za 20. februar letos - in jo tudi izvedli. Sicer ne z najboljšo udeležbo, vendar uspešno! Pogled na opravljeno delo je bil lep in spodbuden, zato smo akcijo tudi skromno "zalili".

Po prvi akciji je sledila druga, in sicer 25. marca letos. Na njej nas je bilo več kot na prvi. Pridružila se nam je še trojka starejših članov kolektiva TOZD ESO in tudi ta nam je pripomogla k uspehu. Vsekakor pa ta druga ne bo zadnja akcija, saj si želimo ustvariti res lepo delovno okolje, poleg tega pa pred našimi novimi obrati urediti še rekreacijska igrišča.

Dela je še veliko. Tudi naše volje ne manjka. Zato smo prepričani, da bomo načrte uresničili v celoti. Z našim prostovoljnim delom in trudom bomo prihranili tudi sredstva, ki bi jih sicer terjala ureditev delovnega okolja.

Na rob minulemu prazniku ustanovitve OF, 27. aprilu

Brez človeka ni zmage

Današnje, sodobne vojne se pričenjajo brez napovedi - nepričakovano. Napadalec želi z nenadnim napadom čimprej doseči odločilno prednost, da bi tako preprečil mobilizacijo v napadeni državi in prehitel posredovanje svetovne javnosti.

Pri takšnem načinu vojskovanja je nemogoče natančno predvideti vse potrebne oblike obrambnega delovanja, saj agresor lahko napade z več strani hkrati: z zračnim desantom v zaledju, s pomorskim desantom, z bombardiranjem iz zraka ali - kot se to največkrat zgodi - z akcijo, ki združuje vse oblike napada.

Da bi se dandanes katerakoli dežela v svetu ob morebitnem napadu lahko uspešno branila, mora organizirati sodoben sistem obrambe, ki ne bo zatajil niti v najtežjih trenutkih. To pomeni, da mora danes vsak človek ob vsakem času vedeti, kje je njegovo mesto in kaj je njegova naloga, če kdo napade njegovo domovino.

Spričo tega, da v vojnem času - kljub temeljitim obrambnim pripravam - prihaja do številnih nepredvidenih situacij, pa mora imeti človek za izpolnjevanje svoje obrambne naloge še dodatna znanja in veščine. Oblike in pomeni poedinih vojaških akcij v sodobni vojni so namreč med seboj v taki medsebojni povezavi, da se tudi posamezniki in ne le večje udeležene enote znajdejo v situacijah, ki prej ko slej terjajo od njih samostojno delovanje.

Prav zato se človeku, kot temeljnemu faktorju uspeha v vojni, že od nekdaj posveča velika pozornost - še zlas-

ti danes pri nas, v sistemu naše splošne ljudske obrambe, ki je zgrajen na osnovi izkušenj in objektivnih spoznanj, da ima človek odločilni vpliv na uspešnost v vojni.

Vojaški teoretiki Zahoda, zlasti industrijsko razvitejših držav, kjer je v preteklem obdobju zelo hitro napredovala tudi vojna tehnika, so kljub temu, da človeku pripisujejo velik vpliv v vojni, bistveno drugačnega mnenja. Trdijo in prepričujejo, da odločilni vpliv na uspešnost v vojni dobiva orožje; da človek kot faktor vojaškega uspeha vedno bolj zaostaja za tehniko. Vendar takšne teze so nedvomno zgrešene, saj jih deloma spodbija tudi praksa na Zahodu. Kljub hitremu in velikemu napredku tehnike namreč v mnogih industrijsko razvitejših zahodnih državah število vojakov ostaja enako, ponekod pa jih je pod orožjem še celo več, kot jih je bilo v polpreteklem obdobju. Po drugi strani pa

države, ki so hotele zatreti prebujajočo se zavest zaslužjenih narodov. Družbena moč sodobnega človeka in moč tehnike sta se kot sredstvi za doseg vojaških ciljev bistveno spremenili. Narasla je tako moč tehnike kot ljudska moč, vendar le-ta je danes v primeri z močjo tehnike veliko večja, kot je bila pred petdeset ali več leti. Zatorej moramo pri teorijah o sodobni vojni upoštevati količinsko in kakovostno veliko večjo ljudsko moč - ki je nova aktivna sila pri odločanju o uspešnosti obrambne vojne in katero sestavlja vse prebivalstvo svobodoljubne dežele.

Do druge polovice prejšnjega stoletja so se vojevale samo operativne armade, ljudske množice v zaledju pa v vojnah skoraj niso sodelovale neposredno. Tudi razpoloženju ljudskih množic niso posvečali skoraj nobene pozornosti. Družbene in tehnične spremembe, do katerih je prišlo od takrat, pa so to bistveno menjale: ob-

Uspeh v vojni je vedno odvisen predvsem od človeka.

je teorija o premoči tehnike v vojni nad človekom povzročila to, da je vojaška premoč mnogih držav v svetu ravno zato, ker so se oprijele te teorije in vlagale vedno več kapitala v vojaško tehniko, po zadnjih dveh vojnah upadla. Iz podatkov OZN je namreč razvidno, da je bilo po prvi svetovni vojni (leta 1920) zaradi tehnične premoči določenih držav podjarmljenih kar 70 odstotkov ljudi na svetu, medtem ko je danes razmerje popolnoma drugačno: neodvisnega je že prek 90 odstotkov svetovnega prebivalstva.

Kljub temu pa se razmah vojne tehnike v velikih državah nadaljuje; le-te še vedno povečujejo svoj vojno-tehnični potencial. Tekma v oboroževanju, ki traja že dolga desetletja in v kateri prevladujejo velike industrijske države, se nadaljuje kljub temu, da je medtem prišlo do novega procesa in novega orožja - do obujanja nacionalne zavesti in ustanavljanja številnih novih neodvisnih držav! To "novo orožje" se je izkazalo za neizmerno močnejše od tistega, s katerim gospodarijo

rambna vojna postaja vse bolj zadeva vsega prebivalstva na celotnem okupiranem področju.

Ko govorimo o kvalitetni spremembi ljudstev, moramo vedeti, "da je v svetu prišlo do obujanja narodov, formiranja narodne zavesti - je rekel tovariš Tito - do prepričanja narodov, da je neodvisnost temeljni pogoj za doseganje vseh njihovih ciljev".

Kvalitetna organiziranost in delovanje ljudstva, njegova idejnopolitična moč in borbena razpoloženje so torej komponente, ki imajo odločilno premoč nad tehnično močjo neke države.

Do spoznanja, da se lahko uspešno borimo tudi proti številčno močnejšemu in tehnično bolj opremljenemu sovražniku, so nas privedle predvsem izkušnje iz druge svetovne vojne. V to nas je prepričalo tudi sodelovanje z naprednimi silami v svetu, ki si prizadevajo za ohranitev nacionalne neodvisnosti in vzpostavitev enakopravnih odnosov med narodi in narodnostmi. Ne na-

zadnje pa nas o kvalitetnih spremembah ljudskega faktorja v vojni učijo tudi izkušnje nekaterih manjših narodov iz bližnje preteklosti. Taka izkušnja je na primer dolgoletna vietnamska vojna. V njej so Združene države Amerike angažirale polmilijonsko armado, ki ji je pomagalo še 700 tisoč domačih izdajalcev, vendar so kljub temu in strahotnemu vojaškemu znašanju nad nedolžnim prebivalstvom morale kloniti pred odločnostjo malega ljudstva, da si izbori neodvisnost.

Zavestno obujanje naroda, politično organiziranje in de-

vase, v samostojnosti in vztrajnosti – in da je ljudstvo, ki se bori na ta način, nepremagljivo.

Obramba domovine in zmaga nad sovražnikom je po tem takem odvisna predvsem od človeških moralnih kvalit; od politične zavesti posameznikov, vojakov, starešin in vsega ljudstva. In ravno zato naša družba vla-ga velike napore, da bi prek družbenopolitičnega izo-braževanja to resnično dosegla. Za take kvalitete se je naša družba zavzela že z odločitvijo za uvedbo soci-alističnega samoupravljanja. V njem je tudi ključ vseh naših uspehov pri izgradnji domovine in prav tako pri ustvarjanju pogojev za njeno čim boljšo zaščito v okvi-ru zamisli in sistema splošne ljudske obrambe.

Samoupravni razvoj odpira posamezniku in celotnemu ljudstvu najširše perspektive. Naš delovni človek po-staja glavni nosilec vseh gospodarskih in družbenopo-litičnih načrtov in akcij. In čim bolj se v tej vlogi po-čuti, tem več družbene, politične in osebne svobode je deležen – in tem bolj bo na to svobodo navezan in zanj-zainteresiran. To pa velja tudi za njegovo mesto v za-misli in sistemu splošne ljudske obrambe.

Glede na povedano naj za sklep rečemo, da je človek bil in ostaja izhodišče vseh naših skupnih za-misli in prizadevanj – torej tudi zamisli in sistema na-še splošne ljudske obrambe.

Svetislav NIKOLIĆ

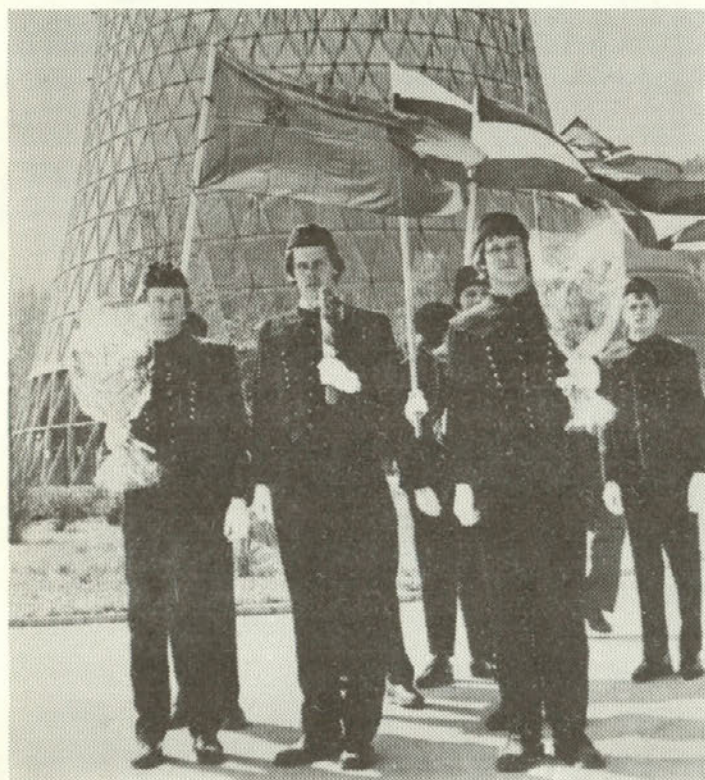
Praznovanje dneva ustanovitve OF v naši občini

Osrednja proslava je bila 26. aprila zvečer v domu kulture Velenje. Na njej sta nastopila dekleški pevski zbor gimnazije Velenje in mešani pevski zbor Gore-nje, najbolj svečani del prireditve pa je bilo podeljeva-nje srebrnih priznanj Osvobodilne fronte.

Letošnji dobitniki srebrnih priznanj OF v naši občini so: občinska organizacija Rdečega križa Velenje, Ru-darska godba Velenje, krajevna skupnost Stara vas – Velenje, Branka Mravljak iz Velenja, Valentin Tratnik – Lipe iz Šentilja, Angela Vutkovič iz Velenja, Ivo Ar-lič – Smehec iz Škal, Jožefa Steblovnik iz Šmartnega ob Paki in Franc Hladin iz Pesja. (Uredništvo)

Čestitka učencev iz OŠ Sremska Kamenica našim rudarjem za 1. maj

Dragi rudarji, v šoli se učimo o vas. Vemo, da bi nas brez rudarjev pozimi zeblo, ob večerih pa bi v naših domovih bil mrak. Hvala vam za vaše delo in trud, za prvi maj pa sprejmite naše iskrene čestitke. Pozdrav-ljamo vas z vašim običajnim pozdravom – SREČNO!
(Za učence IV. razreda OŠ "Jovan Jovanović – Zmaj" Sremska Kamenica – Sava Kostić)

Eden od trenutkov med prihajanjem lokalnih štafet v ne-deljo, 17. aprila, v Šoštanj, kjer smo letos v naši ob-čini sprejeli zvezno štafeto.

lovanje, medsebojno sodelovanje v prizadevanjih za ne-odvisnost ter izkušnje iz uspešnih osvobodilnih bojov so torej odločilni dejavniki v vojni moderne dobe. Prav ta-ko pa je v njej bolj odločilna kot kdajkoli prej moralna moč človeka – od posameznika in posameznih skupin do celotnega ljudstva.

Že Lenin je dejal, da je končni cilj vedno odvisen od mo-ralne moči ljudskih množic, ki na bojišču prelivajo svo-jo kri. Tovariš Tito pa je o izkušnjah iz NOB rekel, da so velike ravno v zavesti borcev, v njihovi globoki veri

RUDAR — Glasilo kolektiva Rudarsko-elektroenergetskega kombinata Velenje, naslov splošne uprave: Velenje - Rudarska 6, telefon h. c. 851-100

Za izdajanje skrbi uredniški odbor. Odbor sestavljata:

a) delegacija samoupravnih in družbenopolitičnih organov TOZD in DSSS REK Velenje: Franc Avberšek (RLV-JV), Franc Kos (RLV-JZ), Viktor Jurič (RLV-JS), Vilij Bošnjak (RLV-SI), Anton Čuš (RLV-PRP), Ludvik Holubar (RLV-MT), Anton Ribarič (RLV-STR), Franc Miklavčič (RLV-JG), Franc Druks (RLV-KL), Miro Lomšek (TEŠ), Pavle Planinc (ESOP), Ivan Ribič (PZS), Franc Kramer (ZO), Emil Medvedek (AP), Silvo Petak (TISK), Mile Maksimovič (PGM), Dragica Zupanc (DPG), Mirko Zolnir (DSSS);
b) delegacija delavcev in njihovih stalnih sodelavcev pri glasilu: Teodor Jelen (DSSS — odgovorni urednik), Rafael Batič (DSSS — glavni in tehnični urednik), Stojan Sajc (DSSS — novinar), Romana Misja (DSSS — tajnik glasila), Lojze Ojsterlek (DSSS — fotografske storitve), Mirko Bizjak (glavni direktor REK Velenje — stalni sodelavec; njegov namestnik Ludvik Mali, DSSS), Lojze Filipončič (tajnik samoupravnih organov REK Velenje — stalni sodelavec), Božena Šramel (tajnik delegacij REK Velenje — stalni sode-lavec), Miha Pevnik (tajnik družbenopolitičnih organov REK Velenje — stalni sodelavec), Tone Seliga (tajnik OK SZDL Velenje — stalni sodelavec).

Predsednik uredniškega odbora: Anton Ribarič

Naslov uredništva: Velenje — Prešernova 5 (kadrovsko-socialni sektor DSSS, soba 31 — telefon interno 260)

Tiskovnik REK Velenje — Velenje, Tiskovna 10 (telefon 850-566) • Glasilo prejemajo vsi člani kolektiva brezplačno • Izhaja po potrebi • Naklada v višini števila zaposlenih + 100 izvodov

Srečno!